

Muistio

3.3.2022

Valtioneuvoston asetus pelastustoimen neuvottelukunnasta

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain säännökset

Pelastustoimen järjestämisestä annetussa laissa (613/2021) säädetään pelastustoimen järjestämisestä hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungissa.

Lain 9 §:ssä säädetään pelastustoimen neuvottelukunnasta. Pykälän 1 momentin mukaan Sisäministeriön yhteydessä toimii pelastustoimen neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on seurata ja arvioida pelastustoimen järjestämisen kehitystä, tehdä ehdotuksia pelastustoimen valtakunnallisiksi tavoitteiksi sekä käsitellä lain 8 §:n 4 momentissa tarkoitetut sisäministeriön aloitteet ja hyvinvointialueiden esitykset niiden muuttamiseksi, edistää pelastustoimen tiedonhallinnan strategisten tavoitteiden toteutumista, käsitellä hyvinvointialueiden pelastustoimea koskevan lainsäädännön kehittämistarpeita ja muita pelastustoimen kehittämistarpeita, käsitellä muita periaatteellisesti tärkeitä ja laajakantoisia hyvinvointialueiden pelastustoimea koskevia valtion toimenpiteitä sekä edistää valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden yhteistyötä.

Pykälän 2 ja 3 momenttia on tarkoitus muuttaa helmikuussa annetulla hallituksen esityksellä (HE 10/2022 vp.) siten, että toimikaudesta säädettäisiin asetuksella, jotta kokoonpano voitaisiin rytmittää aluevaalirytmien mukaiseksi siten, että ensimmäinen toimikausi olisi vuoden 2025 aluevaaleihin saakka.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin *lakimuutoksen myötä*, että neuvottelukunnan asettaa valtioneuvosto. Neuvottelukunnassa on hyvinvointialueiden sekä sisäministeriön ja muiden hyvinvointialueiden tehtävien ohjaamisesta vastaavien ministeriöiden edustus. Neuvottelukunnassa voi olla jaostoja.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin *lakimuutoksen myötä*, että neuvottelukunnan kokoonpanosta, toimikaudesta, jaostoista ja tarkemmin tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Esitys valtioneuvoston asetukseksi pelastustoimesta

1 § Neuvottelukunnan kokoonpano ja toimikausi

Asetuksen 1 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta sekä neuvottelukunnan toimikaudesta.

Pykälän mukaan neuvottelukunnassa tulisi olla puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä enintään 28 muuta jäsentä, joista jokaisella puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta olisi henkilökohtainen varajäsen.

Neuvottelukunnan jäseniksi nimettäisiin enintään kuusi sisäministeriön edustajaa, yksi sosiaali- ja terveysministeriön edustaja, yksi valtiovarainministeriön edustaja sekä yksi edustaja kultakin hyvinvointialueelta ja Helsingin kaupungilta. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulisi olla sisäministeriön virkamies.

Jos neuvottelukunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsen tai varajäsen vaihtuisi kesken toimikauden, sisäministeriö määräisi vaihtuvan henkilön edustaman tahon esityksestä hänen tilalleen uuden, samaa tahoja edustavan jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Säännöksen tarkoituksena on keventää menettelyä, jotta jokaista henkilövaihdosta ei tarvitsisi viedä valtioneuvoston ratkaistavaksi.

Pykälän 5 momentin mukaan neuvottelukunnan toimikausi olisi neljä vuotta. Neuvottelukunnan ensimmäinen toimikausi voisi kuitenkin olla lyhyempi. Neuvottelukunnan toimikausi olisi tarkoituksenmukaista sitoa aluevaalikausiin siten, että neuvottelukunta asetettaisiin aluevaalien jälkeen, kun uudet aluevaltuustot ovat järjestäytyneet. Koska ensimmäinen aluevaalikausi on kestoaltaan lyhyempi kuin neljä vuotta, ensimmäinen neuvottelukunta tulisi voida asettaa lyhyemmäksi ajaksi kuin neljäksi vuodeksi.

2 § Asioiden käsittely

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin asioiden käsittelystä neuvottelukunnassa. Neuvottelukunta kokoontuisi puheenjohtajan tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta. Lisäksi neuvottelukunta voisi kokoontua, jos vähintään puolet muista jäsenistä olisi sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten pyytänyt. Säännös mahdollistaisi sen, että neuvottelukunta voisi kokoontua myös siinä tapauksessa, ettei puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja kutsuisi sitä kokoon. Tällöin edellytyksenä kuitenkin olisi, että vähintään puolet neuvottelukunnan jäsenistä pyytäisi kokoontumista jonkin nimetyn asian käsittelemiseksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että neuvottelukunnalla olisi pääsihteeri, jonka sisäministeriö määräisi. Lisäksi neuvottelukunnalla voisi tarvittaessa olla myös muita sihteereitä. Pääsihteeri olisi sisäministeriön virkamies. Neuvottelukunnalla voisi olla myös hyvinvointialueiden ja ministeriön ehdottamia sihteereitä ja sisäministeriö nimeäisi sihteerit. Pääsihteeri sekä mahdolliset muut sihteerit eivät olisi neuvottelukunnan jäseniä.

Pykälän 3 momentin mukaan neuvottelukunta voisi kutsua pysyviä tai tilapäisiä asiantuntijoita sekä tarpeen mukaan kuulla myös muita asiantuntijoita. Neuvottelukunnan olisi näin ollen mahdollista hankkia käyttöönsä asiantuntemusta, jota sillä ei muutoin olisi. Mahdolliset asiantuntijat eivät olisi neuvottelukunnan jäseniä.

3 § Jaostot

Pykälässä täsmennettäisiin, että neuvottelukunta voisi asettaa jaostoja asioiden valmistelua varten. Jaostojen jäseninä voisi olla neuvottelukunnan varsinaisten jäsenten ohella myös neuvottelukunnan varajäseniä ja neuvottelukunnan ulkopuolisia asiantuntijoita.

Neuvottelukunta voisi säännöksen perusteella itse asettaa ja nimetä jaostoja sen mukaan, kuin se katsoo tarpeelliseksi. Neuvottelukunta päättäisi itse myös jaostojen kokoonpanosta

siinä tarvittavan asiantuntemuksen pohjalta. Jaostot voisivat käsitellä esimerkiksi taloutta, rahoitusta, investointisuunnitelmia, tiedonhallintaa, tietohallintoa ja palveluiden järjestämistä koskevia asioita sekä EU- ja kansainvälisiä asioita. Jaostot voisivat hoitaa asioiden tarkempaa valmistelua ja ne voisivat kokoontua neuvottelukuntaa useammin. Neuvottelukuntaan kuulumattomilla jaoston jäsenillä olisi sama asema kuin neuvottelukuntaan kuuluvilla jaoston jäsenillä.

4 § Päätösvaltaisuus

Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin neuvottelukunnan ja jaostojen päätösvaltaisuudesta. Neuvottelukunta ja jaosto olisivat päätösvaltaisia, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet jäsenistä olisivat saapuvilla.

Asetuksen taloudelliset vaikutukset

Asetuksella ei ole itsenäisiä taloudellisia vaikutuksia.

Eesityksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu sisäministeriössä virkatyönä.

Asetusluonnoksesta on järjestetty lausuntokierros ...

Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan päivänä kuuta 2022.